

Vergaderjaar 2023–2024

29 214

Subsidiebeleid VWS

Nr. 98

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 25 september 2023.

De wens om over de voorgenomen voordracht voor de vast te stellen ministeriële regeling nadere inlichtingen te ontvangen kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden van de Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 25 oktober 2023.

De voordracht voor de vast te stellen ministeriële regeling kan niet eerder worden gedaan dan op 26 oktober 2023, dan wel binnen veertien dagen na het verstrekken van de in de vorige volzin bedoelde inlichtingen.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 september 2023

Met deze brief informeer ik uw Kamer over mijn voornemen tot verlenging van de werkingsduur van de Subsidieregeling borstprothesen transvrouwen (hierna: de Subsidieregeling) en de toevoeging van een subsidieplafond in de Subsidieregeling.

Ik stuur deze brief in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure (artikel 4.10, zesde lid, van de Comptabiliteitswet 2016) en bied uw Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over mijn voornemen voordat ik een nieuwe subsidieregeling zal vaststellen en ter publicatie aan de Staatscourant zal zenden.

Op grond van de aangehaalde bepaling onderteken ik een nieuwe regeling niet eerder dan 30 dagen nadat mijn voornemen aan uw Kamer is voorgelegd.

Gedurende deze periode zal ik een nieuwe regeling uitwerken die ziet op de verlenging van de werkingsduur van de Subsidieregeling. Daarbij zal ik de Subsidieregeling en de toelichting op een enkel punt actualiseren en een subsidieplafond toevoegen. In het onderstaande licht ik dat nader toe. Voor het verstrekken van subsidies wordt een subsidieplafond van € 1,5 miljoen opgenomen in de Subsidieregeling. Er wordt gestreefd naar inwerkingtreding van de beoogde Subsidieregeling met ingang van 31 januari 2024. Een conceptversie van de beoogde Subsidieregeling is als bijlage toegevoegd (bijlage 1).

Aanleiding en toelichting

De huidige Subsidieregeling kent een vervaldatum van 1 februari 2024¹. De concept Subsidieregeling ziet op de verlenging van de looptijd naar 1 februari 2028 en het toevoegen van een subsidieplafond. Bij de initiële

¹ Stcrt. 2019, nr. 3441.

regeling is van tevoren een inschatting gemaakt van het aantal aanvragen en de kosten die daarbij horen. Op basis van de evaluatie en het daadwerkelijk aantal aanvragen pas ik de hoogte van het subsidieplafond hierop aan. Deze aanpassing zorgt ervoor dat de hoogte van het subsidieplafond beter aansluit op de vraag en maakt het mogelijk om de beschikbare middelen doelmatiger te verdelen. Ik ga ervan uit dat het bedrag dat ik beschikbaar stel ruim voldoende is.

Ik heb Ecorys opdracht gegeven om de thans geldende regeling te evalueren. Deze evaluatie is als bijlage 2 bij deze brief te vinden. In deze brief geef ik een samenvatting van de evaluatie, inclusief de genoemde aanbevelingen. Vervolgens schets ik in de beleidsreactie hoe ik met deze aanbevelingen wil omgaan.

Samenvatting evaluatie

Sinds 1 februari 2019 is er een subsidieregeling genaamd «Borstprothesen Transvrouwen» (BTV) waarmee transvrouwen onder bepaalde voorwaarden een eenmalige tegemoetkoming kunnen ontvangen voor de medisch noodzakelijke kosten van een plastisch-chirurgische behandeling voor borstconstructie. Deze regeling, uitgevoerd door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: het Ministerie van VWS), loopt na vijf jaar af op 1 februari 2024². Doel van de evaluatie was om te bepalen of de thans geldende regeling doeltreffend en doelmatig is geweest en om eventuele verbeterpunten voor de toekomst te identificeren. Het onderzoek omvatte verschillende methoden, waaronder een deskstudie, interviews en een enquête onder transvrouwen. De interviews werden gehouden met medewerkers van het Ministerie van VWS, zorgprofessionals, transvrouwen en vertegenwoordigers van relevante organisaties. De enquête werd uitgezet onder transvrouwen die gebruik hebben gemaakt van de subsidieregeling. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat alle betrokken partijen zeer tevreden zijn over het bestaan van de Subsidieregeling borstprothesen transvrouwen.

Geconcludeerd wordt dat de regeling in de periode 2019–2023 doeltreffend is geweest omdat het 550 transvrouwen financieel heeft ondersteund bij het ondergaan van een behandeling. De regeling heeft hiermee bijgedragen aan het verbeteren van hun leefsituatie. Daarnaast is de regeling toegankelijk en gebruiksvriendelijk, mits men de Nederlandse taal goed machtig is. Volgens de onderzoekers is de regeling in mindere mate doelmatig omdat de subsidie onvoldoende tegemoetkoming biedt voor de werkelijke kosten.

In het rapport is een aantal aandachtspunten geïdentificeerd en worden de volgende aanbevelingen gedaan:

- a) Bij het voorbereiden van een eventuele verlenging van de subsidieregeling BTV, is het belangrijk om te onderzoeken hoe ruimte geboden kan worden aan andere behandelingen voor borstconstructie, zoals lipofilling. Hoewel deze behandelingen momenteel nog niet als «bewezen zorg» worden beschouwd door het Zorginstituut, geven zorgprofessionals en belanghebbenden aan dat ze wel gewenst en veilig toepasbaar kunnen zijn in de medische praktijk. Het bevorderen van meer onderzoek naar deze behandelingen en het betrekken van zorgprofessionals, experts en belanghebbenden bij de beoordeling en validatie van deze nieuwe behandelingen binnen de context van transgenderzorg kan bijvoorbeeld helpen.

² Stcrt. 2019, nr. 3441.

- b) Bij het voorbereiden van een verlenging van de subsidieregeling is het belangrijk om ook de vervanging van borstprothesen op de lange termijn mogelijk te maken op basis van medische gronden.
- c) Stel de subsidiebedragen vast op basis van geïndexeerde zorgkosten, zoals vastgesteld door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa).
- d) Verken samen met zorgprofessionals en organisaties zoals Transvisie hoe de bekendheid van de BTV-regeling bij alle relevante zorgprofessionals, dus ook die buiten de specialistische transgenderzorg, kan worden vergroot.
- e) Zorg ervoor dat de aanvraagprocedure ook beschikbaar is in andere talen, bijvoorbeeld Engels, om zo een bredere toegankelijkheid te bieden.

Beleidsreactie

Ik ben Ecorys erkentelijk voor de evaluatie en de aanbevelingen. Het beeld dat Ecorys schetst is herkenbaar. De resultaten van het onderzoek tonen aan dat alle betrokken partijen tevreden zijn over het bestaan van de subsidieregeling. Dit onderzoek benadrukt het belang van het vergoeden van kosten voor borstconstructie voor transvrouwen en zorgprofessionals. De subsidieregeling heeft een positief effect gehad op alle betrokkenen, zoals door vrijwel iedereen benadrukt is tijdens het onderzoek. Transvrouwen geven aan dat ze zonder de subsidie de behandeling niet hadden kunnen bekostigen, en zorgprofessionals bevestigen dit. De sociaaleconomische positie van transvrouwen blijft kwetsbaar in vergelijking met andere groepen. Het is daarom wenselijk om de regeling voort te zetten vanuit een emancipatiemotief.

In vrijwel alle gesprekken is tijdens de evaluatie naar voren gekomen dat de meest wenselijke situatie opname van borstprothesen in het pakket van de Zorgverzekeringswet (Zvw) zou zijn. Eerder is dit nu geen begaanbare weg gebleken³. De huidige situatie heb ik dan ook als uitgangspunt meegenomen in de evaluatie. Naar aanleiding van de aanbevelingen zal ik nogmaals verkennen of er alternatieven voor financiering van deze zorg mogelijk zijn. Een subsidie is immers een tijdelijk instrument terwijl het wenselijk is om deze vergoeding structureel goed te regelen.

Gezien het aflopen van de thans geldende regeling zet ik er nu op in om zo spoedig mogelijk de Subsidieregeling te verlengen. De verlenging van de regeling zie ik als voortzetting van het huidige beleid. Ik heb u hierover met mijn brief van 16 december 2022 geïnformeerd. De bovenstaande punten (a en b) zullen nog nader besproken worden door hierover met de deskundigen in contact te treden. Als hieruit blijkt dat het nodig is om toch wijzigingen door te voeren, kan dit gedurende de looptijd van de regeling. Deze beslissing is echter aan een nieuw kabinet.

Voor wat betreft aanbeveling c kan ik in ieder geval benoemen dat de tegemoetkoming in de subsidieregeling gebaseerd is op de door de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) vastgestelde tarieven. Daarbij is de inzet van de regeling een bijdrage in de kosten en een eenmalig steuntje in de rug. Indexatie van de subsidiebedragen zal ik mee laten lopen in de verkenning van de punten a en b. Deze beslissing is echter ook aan een nieuw kabinet.

Voor aanbeveling d heb ik overleg gehad met Transvisie om te bezien hoe de toegankelijkheid en de bekendheid van de regeling kan worden vergroot. Er is afgesproken dat via onder andere de Wetenschappelijke Vereniging voor Plastische Chirurgie (NVPC), de beroepsvereniging van

³ Kamerstuk 29 689, nr. 781.

psychologen (NIP), GGD, Sekshag en via de expertisecentra voor transgenderzorg aandacht gevraagd zal worden voor de communicatie richting de doelgroep over de mogelijkheden van de subsidieregeling. Daarnaast zal Transvisie ook op de website een nieuwsbericht plaatsen over de verlenging van de regeling.

Voor wat betreft aanbeveling e bekijkt DUS-I (Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen) op dit moment breder of aanpassing van het aanvraagportaal mogelijk is zodat ook de aanvraagprocedure in het Engels kan worden doorlopen.

Tot slot

Ik hoop u zo voldoende te hebben geïnformeerd over de verlenging van de Subsidieregeling en mijn inzet om ervoor te zorgen dat we deze kwetsbare groep ook in de toekomst kunnen blijven ondersteunen.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
E.J. Kuipers